

**A 2007. évi éves beszámolók könyvvizsgálatáról készített
külön kiegészítő jelentések feldolgozásának tapasztalatai a
szövetkezeti hitelintézeteknél**

Készítette: Major Antal

2008.11.28

PÉNZÜGYI SZERVEZETEK ÁLLAMI FELÜGYELETE

**Külön könyvvizsgálói jelentéssel kapcsolatos
jogszabályi háttér:**

- **Hpt 136.§ szerint vizsgálandó**
 - Értékelés szakmai helyessége
 - Előírt és szükséges értékhelyesbítése és leírások elvégzése
 - Előírt és szükséges tartalékok képzése
 - Szavatoló tőkére, tőkemegfelelésre, folyamatos fizetőképességre, valamint az egyes pü-i szolgáltatásokra vonatkozó szabályok betartása
 - Eredményes, megbízható és független tulajdonlásra, illetőleg a prudens működésre vonatkozó jogszabályok betartása
 - Megfelelő ellenőrzési rendszerek működése
- **PSZÁF FT és MKVK 10/2006 számú ajánlás**
 - Vizsgálandó területekhez kapcsolódó egységes szempontrendszer

PSZÁF

PSZÁF FT és MKVK 10/2006 számú ajánlás általános szempontrendszere

- **Az ajánlásban megfogalmazott szempontok minimum követelménynek tekintendők**
- **Többletfeladatot nem jelent, célja az információ áramlás hatékonyságának biztosítása**
- **Elvárt, hogy a mintavételi módszer kerüljön bemutatásra és a jelentés térjen ki a mintából levont következtetések kiterjesztési lehetőségére**

Beérkezett jelentésekkel kapcsolatos tapasztalatok számokban:

- **Vizsgált intézmények köre**
 - 156 Szövetkezeti hitelintézet
 - 2 Bank
- **Könyvvizsgálók megoszlása**
 - 21 fő természetes személy könyvvizsgáló (43 int.)
 - 43 db jogi személyiségű könyvvizsgáló társaság (115 int.)
- **Záradékok típusai**
 - 1 esetben korlátozó záradék
 - 4 esetben korlátozásmentes figyelem felhívással
 - a többi esetben korlátozásmentes, megjegyzés nélküli

Határidők betartása, illetve a beküldő személye:

- Több esetben tapasztaltuk, hogy a jelentéseket nem a könyvvizsgálók küldték be, hanem rábízták az intézményre
- Kései beérkezések időpontjai:

Beérkezés időpontja	Jelentések száma
06.01 – 06.10 között	47
06.11 – 06.15 között	8
06.16 – 06.30 között	8
07.01 – 07.31 között	9
08.01 után	2

Jelentések feldolgozásának tapasztalatai, jövőre vonatkozó javaslatok:

- Felépítés, tartalmi megfelelés
 - Nem minden jelentés az ajánlás szerint készült
 - Jogszabályi előírásokon túl figyelembe vett ajánlások és módszertani útmutatók feltüntetése általában hiányzik
 - Az anyagok egy része csak a tények rögzítésére koncentrált, a könyvvizsgáló vélemény nyilvánítását nem tartalmazza
 - Több intézmény vizsgálatát ellátó könyvvizsgálók jelentésénél nem jelennek meg elég markánsan a vizsgált intézményre vonatkozó egyedi ismérvek
 - Vezetői levél alkalmazása a külön jelentések szerint nem gyakorlat

Jelentések feldolgozásának tapasztalatai, jövőre vonatkozó javaslatok:

- **Értékelés szakmai helyességének vizsgálata**
 - Számviteli politika általában megfelelő minősítést kapott
 - Javaslat: a 250/2000 sz. korm. rend sajátos értékelési eljárásokkal foglalkozó előírásainak számviteli politikában történő megjelentetésére 2008-ban kiemelt figyelmet kell fordítani
 - Mintakiválasztás igen eltérő képet mutat
 - Javaslat: Nemzeti Könyvvizsgálati Standardok szerinti mintavétel; vizsgált portfólióról részletes kimutatás csatolása
 - Problémás hitelek kezelésével kapcsolatos véleményalkotás hiánya
 - Javaslat: szabályzat és az alkalmazott gyakorlat véleményezése; faktoring ügyletek kiemelt kezelése; átvett eszközök leltárának és értékelésének kontrollálása; sorozatosan prolongált hitelek ellenőrzése; függővé tett kamatok állománynövekedésével kapcsolatos okok vizsgálata; valószínűsíthető jövőbeni veszteség kiszámításával és a fedezet értékének meghatározásával kapcsolatos eljárás kiemelt ellenőrzése

Értékhelyesbítések és leírások vizsgálata:

- A jelentések az értékvesztés és céltartalék állományok alakulását általában bemutatják, azonban a változások okaira nem térnek ki.
 - Javaslat: a jövőben az állományváltozást ne csak nettó, hanem bruttó módon is mutassák be, térjenek ki a változások okaira is.
- Befektetett pénzügyi eszközökkel és a devizatételekkel kapcsolatosan negatív megállapítás nem volt.
 - Javaslat: kérjük, hogy a jövőben kiemelt figyelmet fordítsanak a részesedések között kimutatott work-out cégek üzletrészeinek értékelésére, valamint a tartósan veszteségesen működő járulékos vállalkozásokban lévő részesedések értékének ST/JT arány szerinti meghatározására; a követelések és kötelezettségek eredeti devizanemben is történő nyilvántartására, valamint a nyitott pozíció számítására
- Valós értékelést az általunk felügyelt intézmények nem alkalmaznak

Előírt és szükséges tartalékok képzésének vizsgálata:

- A jelentések tanúsága szerint a hitelintézetek a tartalékok képzése és felhasználása során figyelembe vették a jogszabályi előírásokat. Hiányosságot a jelentések nem tártak fel.
- A tartalékok állományának nagyságrendjével és összetételével, illetve annak alakulásával kapcsolatos könyvvizsgálói vélemények a beküldött jelentések egy részénél hiányoznak.

Tőkehelyzetre, valamint az egyes pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálata (1):

- A jelentések eszköz-forrás gazdálkodással, illetve likviditással kapcsolatos problémát nem tártak fel.
 - Javaslat: a 100% közeli hitel-betét arányt mutató intézményeknél, illetve a jelentős összegű bankközi betéttel rendelkező, valamint a napi, vagy kétheti jelentésre kötelezett hitelintézeteknél kiemelt figyelemmel vizsgálják a likviditás helyzetét
- A hitelintézetek tőkehelyzete bemutatásra került, azonban annak értékelése már több jelentésből hiányzott
 - Javaslat: értékelési tartalék érdemi vizsgálata; 300 mFt alatti saját tőkével rendelkező szöv. hit. int-ek tőkehelyzetének kiemelt figyelése
- Szavatoló tőke számítás helyességét és FKM megfelelőségét valamennyi külön jelentés tanúsítja, azonban nem tértek ki arra, hogy a korr. Mfő számítása során a hitelintézet az eszköztételek súlyozását is megfelelően végezte (?).
 - Javaslat: 2008-ban a kiterjedési osztályba sorolás kiemelt vizsgálata

Tőkehelyzetre, valamint az egyes pénzügyi szolgáltatásokra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálata (2):

- A könyvvizsgálat során – két kivételtől eltekintve – olyan gazdasági eseményt, kötelezettséget nem tártak fel, amely a hitelintézetek likviditását, tőkehelyzetét, jövedelmezőségét, jövőbeni biztonságos működését jelentősen veszélyeztetné.
- Nagykockázat vállalásra, befektetési korlátra vonatkozó előírások betartásra kerültek.
 - Javaslat: az átvett eszközök 3 éven belüli értékesítésére vonatkozó előírásokat kiemelten vizsgálják; járulékos vállalkozásnál ellenőrzik a 20%-os nagykockázati limit betartását
- A jelentések kitértek arra is, hogy a hitelintézetek különböző színvonalon ugyan, de felkészültek az új tőkeszámítási szabályok (CRD) alkalmazására.
 - Javaslat: a tőkeszámítás felügyeleti felülvizsgálatának eredményét tartalmazó dokumentumok kériék el a hitelintézettől

Jogszabályi előírások betartásának vizsgálata (1):

- Tulajdonosokkal kapcsolatos belső szabályozással kapcsolatosan hiányosságot nem tártak fel
 - Javaslat: alapszabály módosítások és nagy létszámú tagi ki-, belépések, illetve ezzel kapcsolatosan vezető tisztségviselő váltások háttérének kiemelt vizsgálata; befolyásoló részesedés számításának ellenőrzése
- Egyéb, a működéssel kapcsolatos belső szabályzatoknál sem került jelentős hiányosság megállapításra.
- Az adatszolgáltatások informatikai támogatottsága és a jelentett adatok valóságosága tekintetében vegyes megállapítások születtek.
 - Javaslat: az adatszolgáltatás komplexen kerüljön áttekintésre; a vizsgált táblák estén az ellenőrzött adatra való hivatkozási kód kerüljön feltüntetésre; az egyeztetések során a főkönyvi egyezőségen túl az analitikus megfelelést is biztosítani kell; a COREP táblák kiemelt ellenőrzése a tőkehelyzet értékelés szempontjából is prioritást kell hogy élvezzen

Jogszályi előírások betartásának vizsgálata (2):

- MNB tv., a pénzforgalomról szóló jogszályok és a devizajogszályok betartása terén a jelentések nem jeleztek hiányosságot.
- Felügyeleti határozatokban szereplő előírások teljesítésének helyzetéről, két határozat kivételével, valamennyi érintett könyvvizsgáló beszámolt.

Ellenőrzési rendszerek működésének vizsgálata:

- A beérkezett jelentések alapján megállapítható volt, hogy néhány kivételtől eltekintve a szöv. hit. int-ek ellenőrzési rendszerei megfelelően működnek. Problémaként a létszámhiány, vezetési problémák és a kellő szakmaiság hiánya jelentkezett. A jelentések egy része nem tért ki arra, hogy a belső ellenőrzés által végzett munka szakmai színvonalát és hatékonyságát hogyan ítéli meg.
 - Javaslat: a belső ellenőrzés szakmai színvonalának és hatékonyságának megítélésére a jövőben kiemelt figyelmet kell fordítani
- A döntési jogkörök és hatáskörök tekintetében néhány jelentésben kifogásolták a jogkörök túlzott koncentrációját.
 - Javaslat: a túlzott koncentrációt vezetői levélben kifogásolni kell, feltárva annak működésre ható fokozott kockázatát

Egyéb kérések, információk:

- **Kereskedési könyv vezetése alól 2009. január 01-t követően a jogszabály már nem ad felmentési lehetőséget, ezért fel kell készülni annak folyamatos vezetésére.**
- **Kérjük, hogy a kiegészítő melléklet adatainak és információs tartalmának felülvizsgálata során a jogszabályi kötelezettség szerinti szempontrendszer következetes alkalmazásával segítsék a munkánkat.**

Köszönöm a figyelmet!